

ШЕВЧЕНКО АНАТОЛІЙ МИХАЙЛОВИЧ

професор кафедри садово-паркового господарства та екології, доктор сільськогосподарських наук, академік НААН України

Освіта: Луганський сільськогосподарський інститут, 1971 р., спеціальність – «Агрономія», кваліфікація – агроном
Доктор сільськогосподарських наук, спеціальність 06.01.05 Селекція та насінництво.

Тема дисертації: «Селекція, насінництво сільськогосподарських культур»

Атестат професора кафедри селекції і захисту рослин ПР № 000186.

Дійсний член (академік) Національної академії аграрних наук України з спеціальності – селекція, насінництво Диплом А№ 0021, від 25.12.1990 р.

Стажування: Курси підвищення кваліфікації в Інституті зернових культур НААН України «Сортові ресурси рослин в Україні та їх використання в інших країнах світу», м. Дніпро, листопад 2018 р. Свідоцтво ПК № 0049666/000026-18.

Шевченко Анатолій Михайлович – відомий вчений в галузі селекції, насінництва та технології вирощування зернових і зернобобових культур.

З 1961 року по 1963 рік працював агрономом-насінневодом дослідного господарства Луганської державної обласної сільськогосподарської дослідної станції Міністерства сільського господарства УРСР.

З 1963 року по 1968 рік – молодший науковий співробітник, в 1968-1974 рр. – старший науковий співробітник, з 1974 року по 1991 рік – завідувач відділу селекції польових культур Луганської обласної сільськогосподарської дослідної станції.

З 1991 року по 1992 рік – директор Українського науково-дослідного інституту рослинництва, селекції та генетики ім. В. Я. Юр'єва. Лютий-грудень 1992 року – завідувач відділу селекції зернових бобових культур цього ж інституту.

З 1993 року по 1997 рік – завідувач кафедри селекції та захисту рослин Луганського сільськогосподарського інституту.

З 1997 року по 2000 рік – завідувач відділу селекції Луганського інституту агропромислового виробництва УААН, в 2000-2002рр. – заступник директора з наукової роботи, з 2002 року по 2007 рік – завідувач лабораторії зернобобових культур, з 2007 року по 2009 рік – головний науковий співробітник Луганського інституту АНВ УААН.

З вересня 2009 року по червень 2018 року – завідувач кафедри садово-паркового господарства та екології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

З липня 2018 року професор кафедри садово-паркового господарства та екології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

У 1975 році Анатолієм Михайловичем в Українському науково-дослідному інституті рослинництва, селекції і генетики ім. В. Я. Юр'єва було захищено кандидатську дисертацію на тему „Исходный материал в селекции гороха и его использование в условиях Ворошиловградской области”.

У 1983 році в Українському науково-дослідному інституті рослинництва, селекції і генетики ім. В. Я. Юр'єва Анатолій Михайлович захистив докторську дисертацію на тему „Выведение устойчивых к осыпанию сортов – новый этап в селекции гороха”. Учене звання професора кафедри селекції та захисту рослин йому присвоєно у 1987 році.

Завдяки діяльності вченого-селекціонера А. М. Шевченка у вітчизняній селекції відбулося видатне досягнення – вперше у світовій практиці створено високопродуктивні сорти гороху підвищеної технологічності, зокрема стійких до висипання насіння та вилягання рослин. Усього Анатолієм Михайловичем виведено і районовано та занесено до реєстру сортів рослин України, Російської Федерації та інших країн більше 20 сортів гороху. У 1990 році в колишньому СРСР вони вирощувались на площі близько 2 млн. га, 25,4% від площі сортових посівів гороху.

У селекційних дослідженнях вченого належна увага приділяється також створенню високоврожайних, високотехнологічних з відмінними показниками якості сортів інших зернобобових культур: сочевиця Луганчанка, Любава, Світлиця, Дончанка, нут Луганець, Орнамент, Смачний, Колорит, Добробут, Красень, озима Вика Ворошиловградська, соя Степовичка 4. Міжнародне співробітництво та кооперація в селекційній роботі з селекціонерами Російської Федерації, організоване за ініціативою А.М. Шевченка, дало можливість вивести високоадаптивні з високими показниками якості сорти озимої пшениці (Апогей луганський, Дар Луганщини, Луганчанка, Лугастар, Станіслава), сорти зернового (Благодатний, Інтерес) та кормового (Чародій) тритикале, високоврожайний з відмінними показниками якості сорт ярої твердої пшениці Дарина.

Під керівництвом та за безпосередньою участю А. М. Шевченка створено понад 40 високопродуктивних сортів сільськогосподарських культур, які районовані та занесені до Реєстру сортів рослин України, Російської Федерації, ефективно впроваджені у виробництво.

Анатолієм Михайловичем опубліковано понад 264 наукових праці, у тому числі 2 монографії, 2 навчальних посібники, має 46 авторських свідоцтв на сорти рослин, 2 патенти. Під керівництвом А. М. Шевченка підготовлено 11 кандидатів наук.

В 1988 році А. М. Шевченка обрано членом-кореспондентом РАСГН, в 1990 році – академіком НААН України. Нагороджений орденами ”Знак пошани”

(1977), Трудового Червоного Прапора (1984), трудовою відзнакою ”Знак пошани” та почесною відзнакою УААН (2006), 12 медалями.

В 1982 році А. М. Шевченку присуджено премію Ради міністрів за виведення і впровадження у виробництво сорту гороху зернового Неосипаючий 1. В 1996 році йому присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України – за заслуги у підготовці висококваліфікованих спеціалістів для сільського господарства та плідну науково-педагогічну роботу.

В 2018 році А. М. Шевченка нагороджено грамотою Міністерства освіти і науки України – за багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та плідну науково-педагогічну діяльність.

Тривалий час А. М. Шевченко виконував обов’язки члена Спеціалізованої вченої ради Д 64.366.01 по захисту кандидатських і докторських дисертацій при Інституті Рослинництва ім. В. Я. Юр’єва НААН України; першого віце-президента Всеукраїнської асоціації „За чисте землеробство і екологічну безпеку”; члена бюро секції тритикале РАСГН; члена редакційної колегії науково-виробничого видання „Мікрохвильової технології в народному господарстві. Впровадження. Проблеми. Перспективи.”

Свідоцтва про винаходи та патенти:

1. Свідоцтва та винаходи № 0421 про авторство на сорт рослин Луганський. Горох *Pisum sativum* L. sensu lato. Заявка № 99001002. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Іванова З.Ф., Грицай Н.П., Лисогор О.Д., Сцитський В.Ю., Трунов О.П., Полатовська Л.В., Шуйська Н. П.)
2. Свідоцтва та винаходи № 0425 про авторство на сорт рослин Дарина. Пшениця тверда *Triticum durum* Desf. Заявка № 01008006. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Трунов О.П.)
3. Свідоцтва та винаходи № 5220 про авторство на сорт рослин Дар Луганщини. Пшениця м’яка *Triticum aestivum* L. Заявка № 01007005. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Трунов О.П.)
4. Свідоцтва та винаходи № 05221 про авторство на сорт рослин Луганчанка. Пшениця м’яка *Triticum aestivum* L. Заявка № 01007004. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Трунов О.П.)
5. Свідоцтва та винаходи № 05222 про авторство на сорт рослин Благодатний. Тритикале *Triticosecale* Wittmack. Заявка № 01011005. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Трунов О.П.)

6. Свідоцтва та винаходи № 05223 про авторство на сорт рослин Любава. Сочевиця *Lens culinaris* Medik. Заявка № 03089001. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Шевченко І.А., Грицай Н.П., Єрохіна Н.С., Скитський В.Ю., Трунов О.П., Шевченко В.А.).
7. Свідоцтва та винаходи № 08281 про авторство на сорт рослин Апогей Луганський. Пшениця м'яка *Triticum aestivum* L. Заявка № 02007020. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин. (Шевченко А. М., Головін В.П., Серков Л.М., Трунов О.П.).
8. Свідоцтва та винаходи №08386 про авторство на сорт рослин Станіслава. Пшениця м'яка *Triticum aestivum* L. Заявка № 04007019. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Шевченко В.А., Шевченко І.А.).
9. Свідоцтва та винаходи №08387 про авторство на сорт рослин Лугастар. Пшениця м'яка *Triticum aestivum* L. Заявка № 05007017. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Шевченко В.А., Шевченко І.А.).
10. Свідоцтва та винаходи №08388 про авторство на сорт рослин Інтерес. Тритикале *Triticosecale* Wittmach. Заявка № 0411001. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Грабовець А.І., Шевченко В.А., Шевченко І.А.).
11. Свідоцтва та винаходи №08390 про авторство на сорт рослин Фагот. Нут *Cicer arietinum* L. Заявка № 06088001. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Степанова Т.Є., Цимбал В.М., Грицай Н.П., Іванова З.Ф., Лисого О.Д., Скитський В.Ю., Шевченко І.А.).
12. Свідоцтва та винаходи №08391 про авторство на сорт рослин Світлиця. Сочевиця *Lens culinaris* Medik. Заявка № 06089001. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Шевченко І.А., Скитський В.Ю., Грицай Н.П.).
13. Свідоцтва та винаходи № 10850 про авторство на сорт рослин Оксамит. Горох овочевий *Pisum sativum* L. partim. Заявка № 08024010. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Скитський В.Ю., Шевченко І.А., Грицай Н.Т., Іванова З.Ф., Лисого О.Д., Степанова Т.Є.)
14. Свідоцтва та винаходи № 08498 про авторство на сорт рослин Сотник. Соняшник однорічний *Helianthus annuus* L. Заявка № 05017066. Міністерство аграрної політики України. Державна служба з охорони прав на сорти рослин (Шевченко А. М., Шевченко В.А., Шевченко І.А.).
15. Патент на корисну модель № 46107. Спосіб підвищення схожості насіння гороху і нуту. Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10.12.2009. Державний департамент інтелектуальної власності України (Шевченко А. М., Тучний В. П., Кармазін Ю. А., Левченко Є. А.).

16. Патент на корисну модель № 46108. Спосіб підвищення схожості насіння сої. Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10.12.2009. Державний департамент інтелектуальної власності України (Шевченко А. М., Тучний В.П., Кармазін Ю.А.).

Наукові та навчально-методичні праці

1. Шевченко А. М., Іванова З.Ф., Грицай Н.П., Лисогор О.Д., Скитський В.Ю., Шевченко І.А. Високотехнологічний сорт зернового гороху Меліор / Аграрна наука – виробництву. Науково-інформаційний бюллетень завершених наукових розробок. – Київ: Аграрна наука, 2013. – №3. – с. 19.
2. Шевченко А. М. Нут – екологічно приваблива зернобобова культура посушливого землеробства Посібник українського хлібороба / Науково-практичний збірник «Зернобобові та бобові кормові культури в контексті відновлення агроценозів». – Київ: Вид. ТОВ «Академпрес», 2013 – том 2. – с. 199-201.
3. Шевченко А. М., Шевченко І.А., Грицай Н.П., Іванова З.Ф., Лисогор О.Д., Степанова Т.Є Високопродуктивний сорт овочевого гороху Оксамит / Аграрна наука – виробництву. Науково-інформаційний бюлетень завершених наукових розробок. – Київ: Аграрна наука, 2013. - №1. – с. 20.
4. Шевченко А. М. Виробничо-технологічний мікрохвильовий комплекс стимулювання і знезараження посівного матеріалу, „Мікростим – 2 М” /Посібник українського хлібороба/Науково-практичний щорічник «Селекція і насінництво польових культур». – Київ: Вид. ТОВ «Академпрес», 2012- ТОМ 2. с. 307.
5. Шевченко А. М., Шевченко І.А. Високоадаптивні з відмінними показниками якості урожаю сорти Луганщини / Посібник українського хлібороба/Науково-практичний щорічник. – 2011. – с. 229-231.
6. Мацай Н. Ю., Шевченко А. М., Мацай В.О. Екологізація технології вирощування кукурудзи в умовах Північного Степу України // Sciences of Europe, 2021, 63-3.
7. Маслійов С. В., Шевченко А. М., Бугайов О. В., Степанов В. В. Вплив різних агротехнічних прийомів на вирощування післяукісного соняшнику в умовах Луганської області Вісник Полтавської державної аграрної академії 2018 (4), с 24-29.
8. Маслійов С. В., Мацай Н. Ю., Шевченко А. М., Беседа О. О. «Методичні рекомендації щодо проведення дослідження, написання, оформлення та захисту магістерської роботи» Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 64 с.;
9. Методичні рекомендації щодо виконання магістерської роботи (для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 206 Садово-паркове господарство денної та заочної форм навчання факультету природничих наук) / укл. : Шевченко А. М., Петренко С. В., Гаврилюк Ю. В.,

Соколов С. О., Демідова Н. В., Бордюгова О. І., Скаковський С. І. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 87 с.

10. Методичні рекомендації щодо виконання магістерської роботи (для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 206 Садово-паркове господарство денної та заочної форм навчання факультету природничих наук) / укл. : Шевченко А. М., Петренко С. В., Гаврилюк Ю. В., Соколов С. О., Демідова Н. В., Бордюгова О. І., Скаковський С. І. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 87 с.

Вікіпедія:

[https://uk.wikipedia.org/wiki/Шевченко_Анатолій_Михайлович_\(професор\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Шевченко_Анатолій_Михайлович_(професор))

Профіль науковця:

Google Scholar –

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=y1SosPUAAAAJ&alert_preview_top_rm=2&scilu=&scisig=AMD79ooAAAAAYd4MCpOEuQeDHzLdRjrl8FVmuJKZqxgb&gmla=AJsN-F7ixHopCzW6Lmy7D2-5892rEa-

[Cs9zRZxq2TfYF6z_fzzIHknr6f3NvR28zj1llrjbUGMTHIIY9q9KKWQ9mWtggOXt4GdpwllzJS0clj3REH99gW0265aDNHd-NoTqJ3mRXGX02LfnhO8aSENU092Av-tuSG6aQbyAZQd6hUHQpG8Zd6vxqcRybsMeOoUllDhn-6oC5&sciund=4889449612520558950](https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=y1SosPUAAAAJ&alert_preview_top_rm=2&scilu=&scisig=AMD79ooAAAAAYd4MCpOEuQeDHzLdRjrl8FVmuJKZqxgb&gmla=AJsN-F7ixHopCzW6Lmy7D2-5892rEa-Cs9zRZxq2TfYF6z_fzzIHknr6f3NvR28zj1llrjbUGMTHIIY9q9KKWQ9mWtggOXt4GdpwllzJS0clj3REH99gW0265aDNHd-NoTqJ3mRXGX02LfnhO8aSENU092Av-tuSG6aQbyAZQd6hUHQpG8Zd6vxqcRybsMeOoUllDhn-6oC5&sciund=4889449612520558950)

ORCID - <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-0448-7509>